

POSLOVNO PRAVO

Tema: Stvarno pravo i stvari

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

UVOD

U okviru subjektivnih prava, pored podele na apsolutna i relativna, pri užoj podeli nailazimo na stvarno pravo, kao deo građanskog prava. Ovo pravo sadrži pravne norme koje regulišu odnose među ljudima povodom stvari

Stvarna prava se mogu posmatrati u *objektivnom* i *subjektivnom* smislu.

U *objektivnom* smislu ovo pravo reguliše odnose povodom određene stvari koja je i predmet nastanka konkretnih ovlašćenja u okviru stvarnih prava. U *subjektivnom* smislu ono predstavlja skup ovlašćenja zaštićenih pravom određenog pravnog subjekta povodom neke stvari. Između ova dva oblika prava postoji odnos uzajamne povezanosti.

S obzirom na *odnos* regulisan ovim pravom (između ljudi i stvari) može se reći da je naglašen društveni aspekt. S tim u vezi, odnosi u pogledu stvari mogu se javiti kao faktički i kao pravni odnosi. Faktički odnos se sastoji u raspolaganju ili korišćenju nekog lica određenom stvari i njegovim odnosom prema istoj, bez ulaska u pravnu suštinu. Pravni odnos se uspostavlja između nosioca nekog stvarnog prava i ostalih subjekata dužnih da poštuju stvarnopravna ovlašćenja nekog subjekta na konkretnoj stvari. Ukoliko dođe do nepoštovanja pomenutog ovlašćenja nosilac stvarnih prava raspolaže određenim instrumentima pravne zaštite.

Po svom *sadržaju* stvarna prava se dele prema vrsti ovlašćenja nosioca prava prema određenoj stvari, i ovom podelom imamo prava svojine i ograničena stvarna prava. *Pravo svojine* je apsolutno pravo koje svom titularu daje potpunu i isključivu vlast na stvari, dok *ograničena stvarna prava* omogućuju titularu prava ograničenu vlast.

Obzirom da su stvarna prava prenosiva, javljaju se pravni i ekonomski promet stvarnih prava. Pravni promet podrazumeva prenos subjektivnih apsolutnih prava sa jednog titulara na drugi, a ekonomski prenos raznih stvari iz posleda jednog u posed drugog lica sa ili bez prenosa subjektivnih prava vezanog za stvar iz predmeta.

Odnosi koji se sastoje od skupa ovlašćenja i obaveza na strani različitih subjekata su **stvarnopravni odnosi**.

Karakteristike stvarnih prava su:

1. spadaju u kategoriju apsolutnih prava
2. stvaraju obavezu trećim licima da ne ometaju titulara ovih prava u vršenju stvarnopravnih ovlašćenja
3. objekti ovih prava mogu biti samo stvari materijalne prirode
4. sadržaj je unapred utvrđen imperativnim normama i subjekti ga ne mogu menjati, ali se može vršiti prenos stvarnopravnih ovlašćenja
5. unapred su utvrđena pravnim normama (zakonski utvrđena)
6. javnost stvarnih prava podrazumeva upoznavanje zainteresovanih subjekata i svih ostalih sa postojanjem određenih stvarnih prava, što se postiže upisom prava u zemljišne knjige.

Stvari su materijalni delovi prirode podložni ljudskoj vlasti. Ovako definisane stvari predstavljaju *objekte stvarnopravnih odnosa* i one mogu biti predmet prometa i razmene.

Postoji više klasifikacija i podela stvari:

1. pokretne i nepokretne
2. potrošne i nepotrošne
3. stvari određene po rodu i individualno određene stvari
4. zamenljive i nezamenljive
5. deljive i nedeljive
6. glavne i sporedne stvari.

Pokretne stvari su one koje se nesmetano mogu pomerati s jednog mesta na drugo bez promene njihove suštine (knjiga, sto...). **Nepokretne** stvari su one koje se ne mogu pomeriti s jednog mesta na drugo a da se pri tom ne poremeti njihova suština (zemljište, zgrade,...). Pod njima pod nepokretnim stvarima takođe se ubrajaju i one koje su u funkcionalnom jedinstvu sa nepokretnim stvarima, a u stvarnosti su pokretne (brodovi). Pravo svojine nad pokretnim stvarima stiče se ako postoji pravni odnos (punovažan ugovor npr.) i ako je izvršena predaja stvari novom vlasniku, dok je kod nepokretnih stvari, pored pravnog osnova, potrebno izvršiti i uknjižbu u zemljišne i druge javne registracione knjige.

Podela na **potrošne i nepotrošne** stvari zasnovana je na njihovom trošenju prilikom upotrebe, pa je po tome logično da potrošne stvari prestaju da postoje prilikom upotrebe (jednokratna upotreba), dok nepotrošne ostaju i nakon upotrebe (traju). Neke stvari mogu pripadati obema vrstama shodno ekonomskoj nameni, ili preći iz potrošnih u nepotrošne i obrnuto. Samo neke od ovih stvari mogu biti objekti određenih prava.

Stvari određene po rodu (generičke) su one koje se u pravnom prometu izdvajaju po svojoj vrsti, broju ili količini (gorivo, žito i sl.), a **individualno određene** su one stvari koje se iz svog roda izdvajaju po nekim karakteristikama ili specifičnostima (umetnička dela-slike, vaze). Pod određenim uslovima stvari određene po rodu mogu se izdvojiti iz svoje vrste i individualizovati (kupljena stvar iz jedne vrste). Smatra se takođe da stvari određene

po rodu ne propadaju dok god postoji njihov rod, što sa individualno određenim stvarima nije slučaj. Sve stvari određene po rodu zamenljive su kao i znatan broj individualno određenih stvari koje su takve postale individualizacijom.

Zamenljive su one stvari koje se mogu zameniti drugim stvarima istih ili sličnih svojstava koje ih čine u biti jednakim sa stvarima koje su predmet zamene. **Nezamenljive** su stvari jedinstvenih svojstava koja se ne sreću kod drugih stvari. Ova podela je značajna kod eventualne *naknade štete* (zamenljive-robna i novčana, nezamenljive- samo novčana naknada).

Deljivost neke stvari bazira se na mogućnosti podele jedne stvari na više delova. **Deljive** su one stvari koje pokazuju istu vrednost i svojom celinom i zbirom svojih delova (npr. cigarete). Stvari koje se ne mogu fizički podeliti na manje delove bez promene suštine stvari ili gde je moguća deoba na delove ali se pri tom narušava jednakost između vrednosti celine i delova predstavljaju **nedeljive stvari**.

Glavna stvar sastavljena je od više drugih stvari međusobno povezanih, što se manifestuje kao odnos glavne i sporedne stvari. Glavna stvar je ona koja se ekonomski posmatrano uzima kao najvažnija, a njeni individualni delovi koji joj omogućavaju vršenje funkcije su sporedne stvari. Sporedne stvari mogu se javiti, na bazi povezanosti sa glavnom stvari, kao *priraštaj* (fizički povezana za glavnu stvar) i *pripadak* (uža fizička vezanost, ali ne čini jedinstvo sa glavnom stvari na bazi ekonomske namene složene stvari).

PRAVO SVOJINE

1. PRIVATNA SVOJINA – PRAVO I OBLICI

Pravo privatne svojine, kao centralni institut prava uopšte, razvijalo se kao skup pravila kojim se normiraju odnosi povodom prisvajanja ekonomskih vrednosti (prisvajanje dobara). Opšte **karakteristike** svojine i njenih prava su **držanje, korišćenje i raspolaganje određenim sredstvima**.

Ovlašćenje držanja stvari je mogućnost ostvarivanja faktičke vlasti na stvari (državina) da bi se stvar koristila. S tim u veze je i ovlašćenje upotrebe stvari, što omogućava vlasniku da time stiče korist od predmetne stvari (prihod). Raspolaganje je ovlašćenje koje se tiče supstance stvari i njenog pravnog statusa.

Pravo privatne svojine je najvažnije građansko pravo i ono titularu omogućava najpotpunije raspolaganje nekom stvari. **Ograničenja** prava privatne svojine se odnose na subjekte, objekte i sadržinu ovog prava. U pogledu *subjekta* ograničenje se odnosi na mogućnost da jedno lice može postati titular određenog prava svojine s obzirom na svoja svojstva. U pogledu *objekta* ograničenja se odnose na stvari koje mogu postati predmeti privatne svojine (odnosi se na nepokretne stvari). U pogledu *sadržaja* prava ograničenje se odnosi na zloupotrebu, tj. titular može koristiti svoje pravo na način da ga ne zloupotrebljava. Postoje i neka ograničenja u pogledu raspolaganja stvarima, što je naznačeno u tzv. pravu preče kupovine (ponuditi prilikom prodaje stvar prvo suvlasnicima, a nakon toga trećim licima).

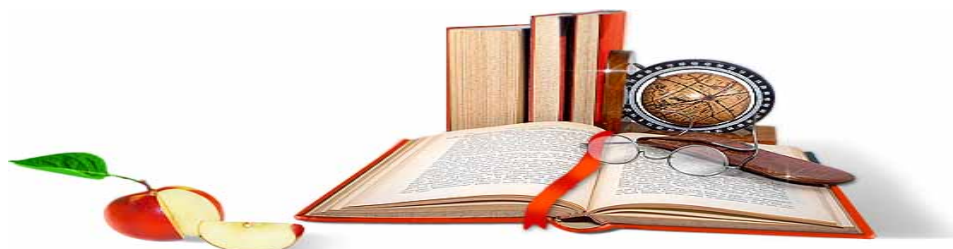
Posebni oblici prava privatne svojine su:

- a. Pravo susvojine**
- b. Pravo zajedničke svojine**
- c. Pravo etažne svojine**

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

FORUMU ILI NA **maturskiradovi.net@gmail.com**

- d.
- e.